

Det vil ofte kunne være vanskeligt – eller umuligt – at afgøre, om sundhedsstyrelsen i et givet sagsforløb handler inden for sine selvstændige beføjelser som sundhedsfaglig instans eller på indenrigsministerens vegne. Dette forhold vil i værste fald kunne føre til, at det er vanskeligt at placere et klart ansvar.

En sådan situation er ikke hensigtsmæssig. Det bør være således, at folketinget til enhver tid kan drage indenrigsministeren til ansvar for embedsførelsen også i sundhedsstyrelsen.

2. Sundhedsstyrelsens fremtidige stilling i forhold til indenrigsministeriet

Dette er baggrunden for lovforslagets bestemmelser om sundhedsstyrelsens fremtidige status. Efter forslaget slås det fast, at sundhedsstyrelsen er en styrelse under indenrigsministeren, dvs. at ministeren har instruktionsbeføjelse over for sundhedsstyrelsen, og at ministeren har det sædvanlige parlamentariske ansvar for sundhedsstyrelsens virksomhed i forhold til folketinget.

Samtidig indsættes der en udtrykkelig bestemmelse om, at indenrigsministeren kan fastsætte regler om sundhedsstyrelsens virksomhed på alle områder, hvor der i sundhedslovgivningen er henlagt beføjelser til sundhedsstyrelsen.

Denne bestemmelse vil kun få selvstændig betydning for tilfælde, hvor der er tale om beføjelser, som udøves selvstændigt i forhold til indenrigsministeren. Indenrigsministeren vil i de øvrige tilfælde kunne fastsætte tilsvarende bestemmelser i kraft af over- og underordningsforholdet mellem indenrigsministeren og sundhedsstyrelsen.

Sundhedsstyrelsen vil efter lovforslaget fortsat have til opgave at være sundhedsfaglig rådgiver for indenrigsministeren og andre centrale myndigheder samt kommunale myndigheder.

For så vidt angår rådgivningsfunktionerne afviger forholdene på sundhedsområdet ikke fra de øvrige områder af stor samfundsmæssig betydning, hvor specialister må inddrages i sagsbehandlingen, og hvor denne specialviden er organiseret i et direktorat under vedkommende ministers ansvarsområde. De sagkyndige vil ikke på disse områder – lige så lidt som på sundhedsområdet – kunne afskæres fra at rådgive efter deres overbevisning.

Indenrigsministerens parlamentariske ansvar for sundhedsstyrelsens virksomhed vil ikke betyde, at ministeren bliver personligt ansvarlig for indholdet af den sagkyndige rådgivning m.v. fra sundhedsstyrelsens side. Men er der sket fejl, eller bliver folketinget i øvrigt opmærksom på forhold, der

ikke synes tilfredsstillende, påhviler det ministeren at redegøre for sagen overfor folketinget og i den forbindelse modtage kritik for manglende organisation og tilsyn.

Det er næppe muligt at pege på andre styrelser, som dækker et tilsvarende bredt opgaveområde som sundhedsstyrelsen, og som har væsentlige og generelle beføjelser, som er unddraget normal parlamentarisk kontrol.

Som eksempler fra de senere år på de mange styrelser, hvis virksomhed er omfattet af vedkommende ministers parlamentariske ansvar, kan nævnes boligstyrelsen og byggestyrelsen under boligministeriet. I de forskellige love om boligforhold og om byggeriet er det anført, at boligministeren kan bemyndige en styrelse under boligministeriet til at udøve de beføjelser, der i lovgivningen er tillagt ministeren. Dette er sket ved boligministeriets bekendtgørelse nr. 48 af 2. februar 1983 om henlæggelse af opgaver og beføjelser til boligstyrelsen og bekendtgørelse nr. 179 af 4. maj 1983 om henlæggelse af opgaver og beføjelser til byggestyrelsen. I disse bekendtgørelser er der fastlagt en række generelle opgaver for de to styrelser. Bl.a. er det fastsat, at styrelserne skal yde faglig rådgivning og anden bistand til boligministeriet og andre myndigheder. Herudover er der henlagt en række administrative beføjelser til de to styrelser.

Som andre eksempler kan nævnes direktoratet for arbejdstilsynet under arbejdsministeriet, hvor der bl.a. findes et arbejdsmedicinsk kontor med læger, psykologer, ergoterapeuter m.v. og socialstyrelsen under socialministeriet, som efter § 20 i den sociale styrelseslov, i det omfang socialministeren bestemmer det, varetager den centrale forvaltning af sociale anliggender.

Endelig kan nævnes de styrelser, som er oprettet under miljøministeren, f.eks. miljøstyrelsen og fredningsstyrelsen. For disse styrelser er det i henholdsvis miljøbeskyttelsesloven og fredningsloven bl.a. direkte nævnt, at styrelserne rådgiver miljøministeren og andre myndigheder i spørgsmål vedrørende miljøbeskyttelse og naturfredning.

Efter lovforslaget vil det blive fastsat i loven, at sundhedsstyrelsen er sundhedsfaglig rådgiver også for andre myndigheder end indenrigsministeren.

Foruden at bringe sundhedsstyrelsens virksomhed ind under et parlamentarisk ansvar har præciseringen af sundhedsstyrelsens status som styrelse under indenrigsministeriet til formål at danne grundlag for en styrkelse af sundhedsstyrelsens generelle rådgivende funktioner overfor indenrigsministeriet.